

Polskie Biuro Eurydice
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
ul. Mokotowska 43
Warszawa

Dostęp rodziców do informacji szkolnej dotyczącej ich pełnoletnich dzieci

(na podstawie wybranych systemów oświaty UE)

Opracowanie:
Beata Maluchnik

WSTĘP

W dniu 21 sierpnia, na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, Polskie Biuro Eurydice postawiło na forum „*Question and Answer*” pytanie dotyczące **regulacji prawnych dotyczących dostępu rodziców (prawnych opiekunów) do informacji o postępach i wynikach szkolnych ich pełnoletnich dzieci.**

Prośba o odpowiedź dotyczyła w szczególności Czech, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Szwecji, Węgier i Wielkiej Brytanii. Do dnia 29 sierpnia 2012r. na pytanie odpowiedziało 5 krajowych biur Eurydice: Czechy, Niemcy, Szwecja, Węgry i Wielka Brytania.

Odpowiedzi na pytanie wyraźnie wskazują, że dopóki uczeń jest niepełnoletni, dopóty rodzicom przysługuje prawo do otrzymywania szczegółowych informacji dotyczących zachowania, oraz trudności i postępów w nauce, jakie są udziałem ich dzieci. Jednocześnie obserwuje się, że w wybranych europejskich systemach edukacji, stosowana jest **zasada dorosłego traktowania pełnoletnich uczniów**, co oznacza, że **wraz z ukończeniem 18. roku życia, to uczeń, a nie jego rodzice czy prawni opiekunowie, staje się bezpośrednim odbiorcą informacji o przebiegu swojego kształcenia.** Od tego momentu dostęp rodziców do tych informacji uzależniony jest zazwyczaj od zgody ucznia.

Niemniej jednak, w niemal wszystkich krajach, które odpowiedziały na pytanie, wskazuje się również okoliczności, w których dopuszcza się informowanie rodziców o postępach szkolnych ich dzieci. Są to np. sytuacja, w której pełnoletni uczeń pozostaje nadal na utrzymaniu rodziców lub sytuacja, w której porzuca szkołę czy też nie otrzymuje promocji do następnej klasy.

Poniżej znajdują się **przetłumaczone na język polski odpowiedzi z poszczególnych krajowych biur**, ułożone alfabetycznie wg nazw krajów.

CZECHY

W Czechach, zgodnie z Ustawą o Edukacji (561/2004), prawo do otrzymywania informacji o przebiegu kształcenia i osiągniętych wynikach przysługuje przede wszystkim uczniom. **Dostęp do tych informacji mają również ich prawni opiekunowie odpowiedzialni za ich utrzymanie.**

Legislacja (w jęz. czeskim):

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=561~2F2004&part=&name=&rpp=15#seznam> (Art. 20)

NIEMCY

Przepisy oświatowe w poszczególnych landach niemieckich **przyznają rodzicom prawo do otrzymywania informacji o wynikach szkolnych ich pełnoletnich dzieci** w następujących sytuacjach:

- brak promocji ucznia do następnej klasy i konieczność powtarzania roku,
- odmowa ucznia od przystąpienia do egzaminu końcowego,
- niezdanie przez ucznia egzaminu końcowego,
- usunięcie ucznia ze szkoły ze względu na zupełny brak postępów,
- porzucenie szkoły przez ucznia,
- trwała nieobecność ucznia w szkole.

Poza tymi sytuacjami, o postępach ucznia placówka ma prawo informować rodziców tylko za jego wcześniejszą zgodą. W razie sprzeciwu ucznia, szkoła musi o tym sprzeciwie poinformować jego rodziców. Przepis ten nie dotyczy jednak uczniów, którzy ukończyli 21 lat lub rozpoczęli naukę w danej szkole/na danym kierunku już po ukończeniu 18. roku życia.

SZWECJA

W Szwecji rodzicom (prawnym opiekunom) przysługuje prawo do otrzymywania informacji o szkolnych wynikach ich niepełnoletnich dzieci. Jednak **wraz ukończeniem przez ucznia 18. roku życia to jemu bezpośrednio, zamiast jego rodzicom, szkoła zaczyna przekazywać te informacje.**

WĘGRY

Na Węgrzech, zgodnie z Ustawą o systemie edukacji publicznej, rodzicom przysługuje prawo do systematycznego otrzymywania szczegółowych informacji dotyczących rozwoju, zachowania i postępów w nauce osiągniętych przez ich niepełnoletnie dzieci, jak również prawo do uzyskania profesjonalnej porady i wsparcia związanego z nauką dziecka.

Sytuacja zmienia się w momencie ukończenia przez ucznia 18 lat, ponieważ rodziców ucznia pełnoletniego powyższe przepisy już nie dotyczą. **Wraz z uzyskaniem pełnoletniości prawo do informacji o swoich wynikach szkolnych przejmuje uczeń.**

W uzasadnionych przypadkach jednak, a takim jest sytuacja kiedy pełnoletni uczeń nie uzyskuje własnych dochodów i zamieszkuje z rodzicami we wspólnym gospodarstwie domowym, **rodzicom nadal przysługuje prawo dostępu do kluczowych informacji**, a w szczególności tych dotyczących ukończenia przez ich dziecko obowiązkowej nauki szkolnej lub innych mających wpływ na zobowiązania płatnicze rodziców.

WIELKA BRYTANIA

Przepisy dotyczące informowania o szkolnych postępach uczniów są takie same dla wszystkich etapów edukacyjnych i przyznają rodzicom prawo dostępu do informacji dot. wyników w nauce ich dzieci. Jednak **wraz ukończeniem 18. roku życia to uczeń, a nie jego rodzice, staje się bezpośrednim odbiorcą tych informacji.**

Prawo oświatowe nakazuje szkołom gromadzenie informacji o wszystkich uczniach w okresie trwania ich kształcenia (5-18/19 lat). Poszczególne przepisy wyjaśniają powody gromadzenia i aktualizowania przez szkoły tych informacji i zapewniają rodzicom dostęp do nich. Zobowiązują również szkoły do informowania przynajmniej raz w roku o osiągnięciach szkolnych swoich uczniów oraz do przygotowywania raportów podsumowujących w przypadku absolwentów. Ponadto, przepisy zapewniają bezpieczne zasady przenoszenia informacji o uczniach np. w przypadku zmiany szkoły.

Zgodnie z przepisami, dyrektor szkoły zapewnia każdemu uczniowi pisemny roczny raport osiągnięć szkolnych, a następnie organizuje spotkania z osobami, do których trafia raport, w celu przedyskutowania jego zawartości z nauczycielem ucznia. **Raport każdego roku musi trafić do**

rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, lub, jeśli uczeń ukończył 18 lat, bezpośrednio do niego. Jeśli dyrektor uzna, że pewne okoliczności wymagają poinformowania rodziców o sytuacji ucznia, wówczas, mimo że uczeń jest pełnoletni, raport przekazywany jest zarówno jemu jak i jego rodzicom.

Dyrektor szkoły odpowiada również za przygotowanie i przekazanie absolwentom szkoły (nie później niż do 30 września roku ukończenia szkoły) raportów podsumowujących ich osiągnięcia. Raport taki stanowić powinien krótkie podsumowanie postępów i osiągnięć ucznia w zakresie wszystkich przedmiotów i zajęć znajdujących się w programie nauczania, niezwiązanych jednak z żadnym egzaminem państwowym czy egzaminem przyznającym kwalifikacje zawodowe.

Legislacja:

Rozporządzenie oświatowe z 2005 r. w sprawie informacji o uczniach w Anglii *Education (Pupil Information) (England) Regulations*

2005 <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2005/1437/contents/made>

Rozporządzenie oświatowe w sprawie informacji o uczniach w Anglii – nowelizacja z 2008 r.

Education (Pupil Information) (England) (Amendment) Regulations

2008 <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2008/1747/contents/made>